

1921 оной
декабрийн
21-нээ гарана

БУРЯД УНЭН

Бүгдэд аяадай газетэ

Эхэ найхан нутагаа эб хамта мандуулая!

1992
МАЙ
28

Хүхэгшэв могой
сарын 26
ЧЕТВЕРГ
гарайгай 5
№ 102 (18461)
сэн 6 мүн

Хабарай тарилга-92

ГАЗАР ШИИГТЭЙ, УРГАСА ГАРАХА

Ямаршье жэлдэ манай эн-
дэ илангала хабарын сагай
уларил экэнхидэ тогтуур-
тай, нэгэн габэл, хагсуу хүй-
тэй, ходо халхитай байдаг,
үгышье наа, дан эргүүр
дулаараал, хуурай байжа, га-
зарай хурьһа хатаадаг.

Байгша ондо районой ажа-
хынхуудай эртынгээ тарилга-
да орохо гэжэ байтарынь ан-
релийн хүүл багаар, майн
эхээр гэнгэ хүйтэрөөд, ной-
тон сахан ехэ ороо, газарай
хурьһа норого.

Тэрэ үедэ «Дружба» кол-
хоздо лбахадамнай шинг
нойтон ехэ орохо, ажалыс-
мнай хаатуулаа, хабарай эр-
тын тарилгыс яаж саг
соолы үнгэргэхэ гэшээбди
гэжэ ханаата болохо хүн ба-
лай үгы нэи.

Эгээл энэ үедэ газарта
шинг нойто үгэһэниинь байн.
Газарай хурьһэний шингтэй
байбал, ургасшыс гарахал
ёһотой. Харин бидэ тарил-

гала хала сагтань хэхэбди
руулна.

Хүсэ ехэтэй К-700, Т-150
түхэлэй тракторнууд гол тү-
лөб газар хахалдаа табиг-
данхай, ДТ-75 түхэлэй тра-
кторнуудын саялануудыс
шэрэнэ.

Эртын орооно тарья та-
рихатаа хамта, ерэхэ жэлэй
ургасын үндэһэ нуури боло-
хо лаар хахалнабди.

Мүнөө тариха газараа баһал
бүһинь хахалаад, үдэрын
тэндэһэ үрлэй таринабди.

Тингэжэ газарай хурьһэний
шинг нойто алдахагүй гэжэл
оролдоно гэшээбди, — гэжэ,
ахмад агроном тугаар хэлэ-
һэй бодолоо үргэлжэлүүлнэ.

Эндэ үшөө юун тухай хэ-
лэлтэйб гэхэдэ, урда жэл-
нүүдтэ тарьялан дээрэ элшэ
намартаа ямар ургаса аба-
ха түсэтэйгөө, ямар түлөө-
лөндө, нэмэлт түлөөлөндө
хүртэхэ байһанаа урид мэ-
дээд яадаг байгаа. Мүн хэ-

ды шэнээн ургаса ургуулжа,
ямар ашаг олзо оруулжаа
баһал мэдэхэй байдаг нааба
даа.

Харин мүнөө тинмэ юмөн
үгы. Хэрбээ орооно тарья
байнаар ургуулаа наа, тэрэ-
нээ хайшан гээд, ямар сэн-
гээр худалдахаа, өөһадөө
ямар олзодо хүртэхээ мэдэ-
нгүй ха юм. Ерэхэ намар-
уул болотор юмэһэн үнэ
сэнтэй, салин түлбэрин
ямар байхыс хэн тодоор хэ-
лэжэ шадахабди Хэрбээ тоһо,
түлшын болон бусад элшэ
хүсэһэй хэрэгсэлнүүдэй үнэ
сэнтэй 7—8 дахин нэмэжэ
байһаарнь бодохо, орооно
тарья, харталбаа гэхэ мэтыс
байнаар ургуулаадыс ехэ
олзо оруулхамнай бэрхэтэйл
ха даа гэжэ механизатор-
нууд бүри мүнөөнөө мар-
гангй байна. Зүб лэ даа.

А. САЛЬВАССЕР.
Ярууны район.

бусаг агрегадаа хаагүйгөөр бүтээс
эхэтэйгээр худалдана.

Хуурай, халуун үдэринүүдэй байһан
дээрһээ бригадын луговодууд Т. Е.
Шилин, К. М. Петров гэһэд бүлүүр
станцинуудыс бүхэли үдэр худалдэжэ,
сабшалангаа уналжа байна. Нёдондо
Тимофей Шилин сабшалангаа һайса
уналһанайнгаа ашаар гектар бүхэһөө
34 центнер үбнэ абаһан юм.

Сагай уларилай, экономическа бай-
далай ажахыда бэрхшээлнүүдэс то-
хобдуулжа байгааһыс наань, меха-
низаторнуудайн оролдоно дэмэ
хосорхогүй, бараг һайн ургасаар ха-
риулагдаха бээ гэжэ һайдагана.

Н. ПОКАЦИЙ,
Тарбагатайн районы тарьяшанай
ажакхинуудай «Восход» пгэдэлэй
бригадир.

САГЫЕНЬ АЛДАНГУЙ

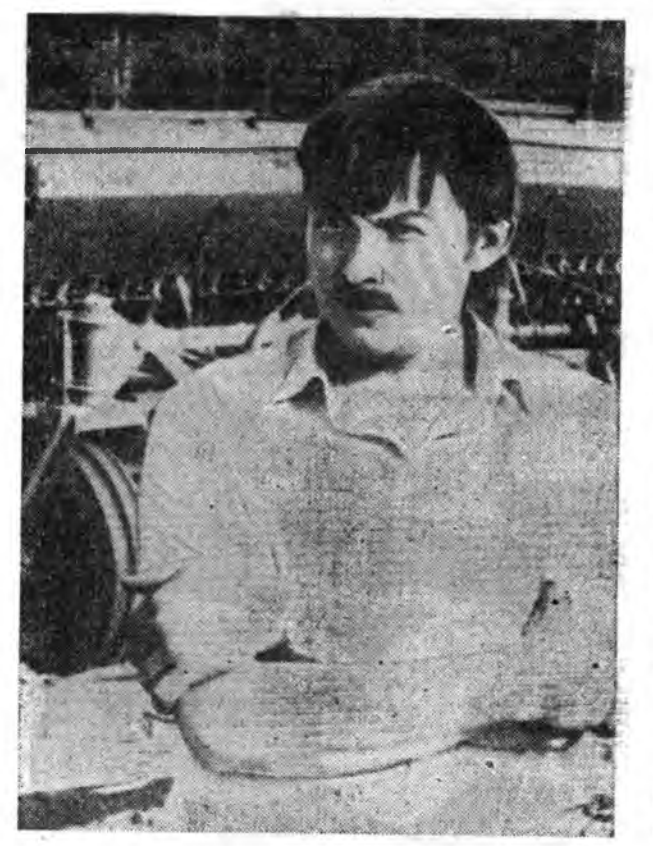
Умаршье наатал болоо, бэрхшээлэй
ушаршье наа, ёһотой тарьяаша зон
илангала тарьялан дээрэ хэгдэхэ хү-
дэлмэринь болзорыс яашье алдаха-
гүйл даа. Энэһээ ерэхэ намар ороо-
но тарьятай, малай эдхэс тэжээлэй
байга гү, али үгы гү гэһэн асуудал
сэхэ дууддаха байна бшуу.

Мүнөө бүхы талаһаа манда нилээд
хүндэ байдал тохёолдонхой гээшэ.
Һаа трактор, машинуудай шэнгэн
түлшын, тободолгын хэрэгсэлнүүдэй
сөн худа табигдажа, илангала хаба-
рай тарилга гэжэ байһан ажахынуд-
та үшөө нэгэ гэдэргээ унашааар со-
хилто хэгдэбэ.

Тээд яахабди, хуби заяандаа гомдо-
ноной дэхы. Шүүдөө зуугаад лэ бай-
гаа болоһон түлшэ, тоһонийнгоо
грамм, килограмм бүхэһэни гаминажа,
худалдхал болоһонбди. Хабарайнгаа
тарилгын саг болзорыс алдажа боло-
хогүй бшуу.

Манай бригада һаяшаг эртын ороо-
но тариха дүүргээд, малай тэжээл—
хольмол тарья, донник, рапс гэхэ мэ-
тыс тариха захаланхай.

Тарилга, газар хахалалга дээршье
механизаторнууд П. Ф. Русин, П. А.
Новокрещенных, А. М. Покацкий,
В. Г. Верхунин, А. Н. Русин болон

Мухар-Шабэрэй районой Лениной нэрэмжэтэ колхозой
ажахшад, нэн түрүүн тарьяшад ерэхэ намар үндэр баян
ургаса хурьһэныс шарийгай оролдоно байна. Энэ талаар
бригадир Сергей Фирсович Ивановой хүтэлбэрилдэг бри-
гадын тэһүүд ехэ хубиһаа оруулна.

Бидэ арендэ подридаар худалдэбди. Салин хүлһээ
эсэһэй үрэ дунгүүдээр абанабди. Ушар нимэһээ абаха
түлбэриний хүн бүхэһэй оролдоно хөшөөлһээ дуудыдана.
Тинмэһээ бултадаа жэргэжэл шадабаржа, хүсэ шадалаа,
эрдэм мэдээсэ сүм өсүүднэ, — гэжэ бригадир С. Ф.
Иванов хөөрнэ.

Эртын тарилга хэхэдэ, шэһиньсын «сэлэнгэ» сортын
үрлэй хэрэглэбэ. Тинхэдэ сагай, уларилай таарамжагүй

байгааһыс наань, тарилгаа орой эхилбэшье, богонн бол-
зор соо дүүргэһэн байна. Энэ бригадала механизаторнууд
Г. С. Иванов, Л. Г. Калашников, саялхэдэ В. Г. Иванов,
А. Н. Парфенов, Н. А. Парфенов болон бусад илангала
хайнаар ажаллана.

Хүршэ бригаданы ажал хэрэгүүд бүришье һайн.
Ушарын габэл, тэдэ али бүхы юмээр үлүүсэ һайнаар
хангалдаһан байгаа. — гэжэ ажахын профсоюзой түрүү-
лэгшэ М. М. Никитин урмтайгаар хөөрнэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: бригадир С. Ф. Иванов; саялхэдэ
Н. А. Парфенов.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАИ фото.

Үдэрэй үзэгдэлнүүд

Сэнгүүдһээ зугадахын аргагүй...

Худалдаа наймаанай «Мер-
курий» ассоциацинын үүхэ-
лээр промышленна, ажахын
эд бараанай жарыг Улаан-
Удэдэмнай һал үнгэргэгдэбэ.
Нармаг нэгэ нимэ онсо шэн-
жэтэй байгаа: үнэ сэнгүүдэй
хэды үндэршье наань, хүн
зон бага зэргэ дадаа гэхэ гү,
али нимэ сэнгүүдһээ зугада-
хын аргагүйс мэдэрһэндэл
юу хэ яһада худалдан абаа.

Илангала зунай гутал,
оймной хойноһоо оошор
шуураатайхан һон. Хүртэхэнь
гү, али угы гү гэжэ үрэ зүр-
хээс зобосонд халуун нара-
най хайраггүй элшисе оббо-
ноһегүй хэбэртэй.

Хүнүүд гэжэ жэгтэйл
даа. Дийлэнхидэ сезонной
хубсаһа сагайн туланга ерэх-
хэдэл, бэдэрхэ, Аббад, ха-
далагдал байхыс оролдоно,
шошье яһала бии даа. Гэ-
бэшье хүйтэн тээшэ—хүб-
лэй, дулаан тээшэ—зунай

хубсаһанай хойноһоо гуйл-
дэгдэл бүришье олон. Зо-
хилдон футбольконуудыс,
ехэ, бага хуяһыс оймной
скал дуратайгаар абана,
гэжэ «Промтовары» нэгдэл-
лэй баазын хүдэлмэрилэгшэ
Е. Г. Семенова хөөрнэ.
— Анхандаа манай баазын-
хид эд бараагаа скалдаттаа бү-
рихөөд, тоолоод, магази-
нуудар хубаарилдаа лэ һуу-
даг һон. Мүнөө тинмэ бэшэ.
Өөһэдөө худалдаа эмхидхэ-
гүй һаа, ажаймдаржа шада-
хаа болнохобди.

Үнэхөөрөөшье, саг олзо бэ-
дэрхыс баадхана. Хэн нэ-
гэнэй «хүзүүн» дээрэ тан-
гаршаадаг саг-һалаа. Илан-
гала хүн зоной энэ үдэр ду-
ратайгаар худалдаа аба-
һан эд бараанай тоодо ди-
ван, креслэнүүдэй хушалта,
эхэнэрнүүдэй зүүдэл-гобо-
то, нимгэн һарюун-самса,

платинүүд байгаа. Восточно
һуурайнай 29-дэхи магазин
эд бараагаараа жармагта ха-
бадлангад соһоо илангана
баян, олон язын, бусадһаа
илгатай һон. Итээһэлбэл,
хабар, намарай зохид түхэл
хэлбэртэй палыто, хоёр мян-
гата гоё ветровконууд, 1700
түхэргий һайшаамаар
хостом, монгол аяншалагна-
дай-тон үзгэйтөөр худалда-
даг үнгэтэ малгайнууд 200
гаран түхэртэй гэхэ-мэтэ,
Гурбан эхэнэрэй һанамжа
шагнаа.

Шодонэй хужар лэ һай-
шаажа ябанаб. Иймэ сэн-
тэй юмэ, абахаһаа байха
эдхэ хоолдонмайшье дутал-
дана. Дотор хубсаһал заа
зуу абааб...

— 1700 түхэргий костом
зүрхэлжэ абанархыбаб,
Үшөө гурбан зуун табинай
зүүдхэл, Мүнөө айдһам хү-

рэхэ байна. Үлөөшэ мүн-
гэһэ салингай гаратар хүр-
хэ гэшэ гү?

— Сэнгүүдэй дээшлэхэдэ,
эхэнэрнүүд илангала ядарна.
Уг табисуураараа гоё һай-
ханда дуратай хойда энэ-тэр
юмэһэд хорхойтод лэ
һалана. Энэнь һанаа са-
халдхыс, элүүр энхээршье
муу талаһаа нүлөөлдэг юм.

Һуушын һанамжа—худал-
дан абаһа-психологой. Нээ-
рэшье, һанамжадаа тааруухан
юмэһэд арасха болоһон
эхэнэрэй голхорол ойгомоор
нааба даа. «Нармаг, худалдаа
наймаа эмхидхонгүй, байха
аргагүйбди. Олоол оролдоно,
аяар Турцияһаа, Энэдхэгһээ,
Тайландһаа эд асаруулабди.
Энэһениймнай хүн зон
сэнжэжэ, анхархал ёһоороо
анхарна», — гэжэ тус ма-
гизини дааһа А. П. Натфу-
лина хэлэс бэлэй.

Г. ТУРТУЕВА.

ИТАР-ТАСС-һУҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

ТУРЦИН ПРЕМЬЕР-МИНИСТРТЭЙ УУЛЗАВА

МОСКВА. Политическа,
экономическа ба соёлой та-
лаар Турцитай харилсаа хол-
боо бэхжүүлгэдэ шэгүү-
лэгдэһэн республикын Пре-
зидентын хүсэлд оролдо-
гонуудыс Россия парламент
дэмжэдэг гэшэ. Һүүлэй үе-
дэ энэ харилсаа бүри эр-
шэмтэй болохо байһай.
Турциин Премьер-министр
Сулейман Демирельтэй уул-
захадаа, Россия Федерациин
Верховно Советэй Түрүүлэгшэ
Руслан Хасбулатов энээн
тухай мэдүүлһэн байна. Хо-
ёр талын харилсаа холбоо-
ной хани ёһоной шинжтэй

байһаниинь Россия парла-
ментын толгойлогшо баһал
онсолон зааба.

Борис Ельцинтэй болон
Россия правительствын га-
шүүдтэй уулзажа хөөрэлдэ-
һэндөө ехэ урмтайб гэжэ
Турциин Премьер-министр
Сулейман Демирель мэдүү-
лэс һон. Росси Турци хоёр
харилсаануудыс хүжөөлгын
шэнэ шатада ороо, урда
тээнь гар табигдаһан хэлсээн
хоёр талын холбоо барисаа
саадаһан хүжөөлгын тула
һайн үндэһэ һуури болохо
байна гэжэ тэрэ хэлэбэ.

РОССИЯ ФЕДЕРАЦИИН КОНСТИТУЦИОННО СУҮДТЭ

МОСКВА. РСФСР-эй Ком-
мунист партия ажал ябуул-
гыс зогсохо, КПСС-эй ба
РСФСР-эй Коммунист пар-
тийн зөөри тухай нёдондо
жэлэй августда толилогдон
Россия Президентын мэдээ-
жэ Зарлигуудай Россия Фе-
дерациин Конституцида яма-
рлар тааран байһан тухай
асуудал Россия Федерациин
Конституцинон сүүдэй за-
седани дээрэ харагдажа үзэг-
дэнэ.

Тус Зарлигуудай «Консти-
туцида хэр таараха байһа-
ниинь шалгаха тухай» зуур-
шалалгатайгаар Россия ара-

дай бүлэг депутатууд Сүүд-
тэ хандаһан юм. Тэдэһэй
олонхыс «Россия коммунист-
нууд» можон гашүүд юм.
«Гүрэнэй засагай ба хүтэл-
бэрин дээдын зургаануудай
хоорондо эрхэ мэдэлыс
амьарлаха талаар Россия
Федерацида тогтоогдон гү-
римда, мүн Конституцида
заагдаһан Зарлигуудай уг уд-
ха зүришнээ» гэжэ тэдэһэн
тоолоно. Тинмэ дээрһээ
Президентын шийдхэбэри-
нүүд «Конституцида таара-
нагүй гэжэ мэдэргэдхэ ёһо-
той» гээд зууршалга соонь
хэлэгдэнхэй.

УЛАСХООРОНДЫН УУЛЗАЛГА

МОСКВА. Урданай Совет-
скэ Союзай бүридэлдэ оро-
дог ороундай хэлхэс хол-
бооний министрствэнүүдэй
болон США-гай предпряти-
нуудай хоорондо элшэ хүсэ-
най хэлхэс холбооний талаар
харилсаа холбоо бөлүүлхэ
дурдхалуудыс бэлдэхэ зо-

рилготойгоор нинсэл хотодо
«Сэнхир утаһан» гэһэн улас-
хоорондын уулзалга эмхид-
хэгдэбэ. СНГ-эй ороундай
хэлхэс холбооний захиргаа-
нуудай гүлэһанар, Хоёртоо
Штадуудай гүрэнэй эмхид
зургаануудай ба үсын ком-
панинуудай хүтэлбэрилэгшэд
тэрэндэ хабадаба.

АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР ЕРЭЭ

КНЕВ, Чехин ба Слова-
кийн Федеративна Респуб-
ликийн Премьер-министр Ма-
риан Чалфа албанай хэрэ-
гээр Украиннын нинсэл то-
ерэ һон. ЧСФР-эй министр-
ствэнүүд ба албан зургаа-
нуудай хүтэлбэрилэгшэд де-
легациин бүридэлдэ байгаа
һон. ЧСФР-эй правительст-
вын толгойлогшо Украиннын

Президент Леонид Кравчук,
Верховно Советэй Түл-
гүүлэгш Иван Пилоштай,
Премьер-министр Витольд
Фокинтой уулзаа. Украинна-
да ЧСФР-эй посольство нээл-
гын ёһололдо Мариан Чал-
фа хабадаа, ажал хэрэг эр-
хилдэг бүлгөөрхидтэй уул-
заа.

НОМТОЙ ТАНИЛСУУЛГЫН ЁСОЛОЛ

МОСКВА. «Горбачев-Ель-
цин: политикын талаар зу-
ришлэдөөнэй 1500 үдэр» гэ-
һэн номтой танилсуулгын
ёһолол Россия Социална ба
национальна асуудалнуудай
дуудыдани бэшэ института
үнгэргэгдэһэн байна.

Тус институтай политиче-
скэ ба экономическа түүхын
түб философийн эрдэмэй
доктор Михаил Горшковой
болон түүхын эрдэмэй док-

ТЮМЕННИЙ НЕФТЬ ОЛЗОВОРИЛГОШОДНО ЗАБАСТОВКА

МОСКВА. Тюменскэ об-
ластыдо «Юганнефтегаз»
нэгдэлэй хүдэлмэрилэгшэд
һаяхан һэргылэмжын забас-
товко үнгэргөө һон. 4 часай
туршада тэдэһэр нефть бу-
рлэнгүй байба. Хоёр һараһаа
үлүүдтэй саг соо үтгөөгүй
байһан салиншын тэдэһэр
тэ гүлэхэ, энэ областыдо сэг-
бэр мүнхэһэй дутагдалтай
холбоотой асуудалнуудыс
пиндхэхэ гэһэн эрилтэнүү-
дыс хүдэлмэришэд табина.

Нефтийн промышленнос-
тийн түбэй диспетчерскэ уп-
равлениин халаанай началь-
нигай ИТАР—ТАСС-ай кор-
респондентдэ мэдээсэһонэй
ёһоор, тус нэгдэл сүүдхэдэ
82 манган тоно нефть ол-
зоборилдог юм ха. Хэрбээ
эрилтэнүүдэһын дүүргэгдэ-
гүй гэшэ наа, коллектив
бүри эрнд шууд хэмжэһүү-
дыс абаха юм гээд буһал-
гаанай комитет Россия пра-
вительствыс һэргылһэн бай-
на.

КУЗБАССАН ШАХТЕРНУУДАЙ АМЖАЛТА

КЕМЕРОВЭ. Недондо жэ-
лэй энэ хугасаатай асуул-
хадэ үнэрһэн дүрбэн һара
соо Кузбассай шахтернууд
3,2 миллион тоноор ехэ
нуурһа малтан байна.
Түлшэ үйлдэрилгэс яа-
гад дээшлэбэ гэбэл, Рос-
сийн түлшын энэ ехэ регио-
ной ашага малталамай
предпрятинуудтай социаль-
на байдал нилээн һайжараа
юм. Гадна энэ үнэ удаан
саг соо забастовко болоогүй.
Тингэһэл 45 миллионноо
дээшэ тоноо нуурһэн мал-
тагдаба.

Хэрбээ шахтернуудай де-
кабрь болотор нимэ эршэ-
тэйгээр худалжэ шадаа гэшэ
наа, мүнөө жэлдэ Куз-
бассэ нуурһа олзоборилго
135 миллионноо дээшэ то-
но болохо юм. Байдалай тэм-
гүй һайн сагта энэ 150 мил-
лион шахуу тоноо нуурһан
үйлдэрилэгдэгдэг байгаа
гэжэ харадаа абаа наа, эконо-
мическа реформын үедэ
энэхэй үйлдэһэһын 50 про-
центээр доошолох тухай ту-
хай зарим мэрэгжэлтэдэй хэ-
лэһэниинь буруу хүрэхэ гэ-
шэ ха.

УНШАГТЫ, ТАНИЛСАГТЫ:

Нэгдэхэ ниурта.

Б. Н. Ельцин Буряад орондо айлалхал—фото-мэдээ.

Хөбөрдхэ ниурта.

Р. Дашнива, Д. Семенова. «Нуралсал хүмүүжүүлгын гол хүсэ».

Гүрбэдэхэ ниурта.

А. Покацкий: «Дабанам замнай хүнгэн бэшэ һон».

В. Токтохоева: «Заншалта нингэ гарша».

Н.И. Дондуков: «Хэлэ бэшэгтэй талаар шэнжэлэлтэнүүд-
һэнь...» — түгээһэл.

Дүрбэдэхэ ниурта:

Г. Дашнива: «Нутагай шулуун» — поэма.

Спорт.

Дэлхэйн: һонинной дээжэһэ.

ИН ПРЕЗИДЕНТ Н. ЕЛЬЦИН МӨӨДЭР БУРЯД ОРОНДО ЕРЭХЭНЬ

Николаевич Ельцин 1981 ондо хүдэлмэри-
нэ турһэн юм. Ород, Ураалай политтех-
ниг дүүргээд, 1955 ондо ажалайнгаа
эр. Тэрэ «Южгорстрой» трестын барил-
мэһэд мастераар, прорабаар, ахалагша
ахмад инженерээр, барилгын управ-
ленияар хүдэлһэн байгаа. Удаань тэрэ
25-нэ гэр барилгын комбинатда ахмад
начальнигаар хүдэлһэн юм.

СССР-эй Госстройн түрүүлэгшын, нэ-
гдэһээр—СССР-эй министрээр томилог-
һон.

Б. Н. Ельцин «Россия Федерациин Вер-
хууль» Түрүүлэгшээр һунгагдаа һон.

Борис Николаевич Ельцин Россия тү-
рүмдээр һунгагдаһан намтартай.

СССР-эй арадай депутатаар, Рос-
сийн арадай депутатаар һунгагдаһан

***

Президент Борис Николаевич Ельциной
дээр мүнөөдэр нарата Буряад орондо
турихэдөө, манай республикын бүхы
арад тэрэһини халуунаар амаршалан,

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

Мүнөөдэр—Хилын харуулшанай үдэр

Георгий ДАШАВЫЛОВ

НЮТАГАЙ ШУЛУУН

(Хилэ сахигшын поэмэ)

Намрай үүдэд дээгүүрх шэлэнүүдэй
Халюурма ногоон соо,
Эрьюулма толгой хангалтай
Эдэвейсүүдэй намраан соо,
Хадын сайбар боро ямадшуу
Хабшал руу дэбхэрэн хүрэдэг хабатай
Сагаан дэлбэтэ Лянжын
Самсаалта шулуун эрье дээрэ
Хуухадаш, хэбхэдээш,
Хуушадаш, эвэхэдээш,
Үзэхэлэн одоо хайхангине

Улгэр соохидол харахадаш,
Ама саглама арюун
Алим жэмэсень амталхадаш,
Уулэ мананшуу
Үй түмэн боргооһотой
Удхын хүннин зүргэнүүдээр
Гүрэнэй хилэ сахааб гэжэ,
Гүрбэн найган ябахадаш,
Урал дээрэ мэнгэтэй,
Уран холбоо нидхэтэй,

Гүрлөө дүрбэн үнэтэй,
Гүлмэр харахан Гызылгүлэ
Сэсэглэн миндаалин дорохоно
Сэсэгжэ тэбэрлэхэдээш,
Нэгэхэншэ элэ,
Нэгэхэншэ ойро зуура
Мартагуйб шамала,
Малагар дуулин Хэжэнтэин,
Малша сэгэн эжмийн,
Маната лута, үлэйтэ хэбхэй!

Үбэр соогоо хэжэ ябахан
Үргэн талмийн шулуун—
Хүйнэймни булаатай
Хүрхэтэ газарай нэгэхэн хэлтэрхэй
Хэжэнтэ абайа гараанаа
Хэзэш мартаха аалш?
Амилха сүлөөгүй аахилан
Амударья мүнэйн
Шара долгиот эрье дээрэ
Шаналхандал ходо
Үеын нүхэд, нутаг нугала
Үдэр хүнгүй ханажа,

Харанхалхаан нахануур
Хайлажа, дуулажа ябахадам,
Хэйлэ нэгэтэ
Хэжэнтэ бусаха гүб, али
Дайдын холо Каракумда
Дайсанай номондо нэрбүүлжэ
Үхэх гүб гэжэн
Үбшэнтэйхэн бодол хүлүүлжэ,
Үйдхартай нгсун нэгэ долги
Уитаруула сэжкым,
Үбэр соогоо хэжэ ябахан
Үргэн талмийн шулуун—
Хүйнэймни булаатай

Хүрхэтэ газарай нэгэхэн хэлтэрхэй
Алта мүнэгнөө дутуугай
Аалхан гамнага гаргад,
Гэнэн холгор үхнүүн мэтэ
Гэгэн, гэмшэн,
Хушараа хушараа хэтэ
Хуушадаа олоно—
Ногооноо тэлэрхэншүү гэнтэ,
Ноголго, нара харахан мэтэ
Уушхаржа, намхаржа,
Унаган нутагайгаа
Улаан тэрэ шулуунда
Улан жүргөөшмийн юуяйхыи?

Эхэ орондоо дуратайбди,
Сэхэ унахаар хабатайбди—
Гэжэ байжа гүйдөөшдэтэ
Эжэ хынгүй сүхалдаа,
Зүгөөр...
Эхлэ ногоото Хэжэнтэ-дэлхэйм,
Зүүнэй холын эжэл нүхэдэйм
Эүн бодолдом ото ханадажа,
Зүүдэн соомин харагдажа,
Зөөлхэн абаргаар

Зүрхмэ хабшама тамалхадам,
Сэгэн Хунайнм дуундай
Сэсэгжэ ханханадаш,
Эхэ нутагай сэнтэй
Эхэ ойлгоомин жэгтэй,
Аяр шара элэн соо
Ангажа зобожо ябахадам,
Аяга тунгалаг унажа

Алтаншаа үнэтэй
Он ухаандаа
Ойлгооминшэ хүртэй,
Халуунаа халуун бүтэм аад,
Харин хүйтэн дайда
Губин элэ махажа,
Гунглажал ябахадам,
Түрэл дуунай энтэй
Түрүүшмийнхэ ойлгоомин жэгтэй.

Сэрэгтэ татуулан
Сэлгэ намрай тэрэ үлөөгүйр
Сэвгэр Хэжэнтэ тээшэ
Ханаг тэргэ морёр
Хатаруулаха байхадам,
Тоонтынши шулуун энэ—
Тон нарин абайа лба гэзд,
Эрэхэн туулмагтай юумэ

Эжмийн үгөөшэ үлэйтэй,
Дүшэн нэгэн оной
Дүлэтэ дайнда мордоходоо,
Эхэ нутагай шулуун
Эсэгтээр, аханарай
Арюун хайуулан мэтэ
Абайа ходо ябаһамин,
Дүгэргаржааме хэтэ

Дүмэн дүмэн зүүнэн
Анхан сагнаа мэдэхэл аад,
Арсэвгэршэ үлэйтэй,
Нангин бүлэ мэнгээр
Нутагай тэрэ шулуун,
Нартай абайа ябахадам,
Наранай, албанай хуби заяанда
Нарандад адлишуу байһамини
Намда, намда үлэйтэй.

Дайнда ябахан, хилэ сахигша байһан нутагайн аха
нүхэрэй нэгэ хөөрөн ухаан соомин удаан ханадажа...
Арбан долоонгоо саа арайхан гэххэжэ үрднэн
хүбүүн баруун тэрэ дайнда мордохон км. Газар уһан
дээрхэн ганса эхэн уй-хай боложо, булгараар бүрнэн
нэгэ шуудуу, Дүгэргаржааа хоёры хуушхандээ үгэжэ,
нарин нягтаар абайа ябахынь захлан юм.
— Зүрхэн дээрэ хадагалжа, мухамин, ябаарай. Ню-
тагайн шулуун энэ гаржааа хоёр амин голыш абаржа,
далдалжа болохо. Зай гү, хуушмийн?

Тэрэ хуушмийн байлдаанда ороходоо, дай-
санай номондо дайрадаа.
Дайсанай тэрэ, номон үбсүүдэнэ зуралзан буухадаа,
сэрэгтэ хуушмийн хүнн дээрхэн хармаанда хэтэй, бул-
гар бүрэнхэтэй шулуун сохино халуухайдаа, зүүн га-
райн балсаные хэтэ гаранган гэдэг.
— Тингэжэ нутагай шулуун ашаар амиды мэндэ үлэ-
хэн хүмбл, гэжэ тэрэ аха нүхэрэй хөөрхэдэ, жэгтэй
нонин бодол толгойдом ороо бэлэй.
Нутагай шулуун... Түрэл дайнынь нэгэ хэлтэрхэй
— талын, хадын, гол горхойой шулуун...

Болор хүшөө, эпос-поэмэ
Болохол хэн хаш үхнөөмэ,
...Сэсэглэн миндааль доро
хэбтэнхэй—
Сэжмэнь сэжээрэ дэрлэн
нэгэнхэй,
Сэлмэг нодөөрөө уһа гүйлгэнхэй,
Хэжэнтээр бэшхэн агуу жаргал
эдлэхэдэ,
Хэдэ хайхам даа эвэхэн дэлхэйдэ!

Гүрбэн найган хуһаншуул ходо
Гүлмэр залуухан Гызылгуль,
Гургалдай жэргэдэг хуһан модон
Губидамнай тезд үгыл,
Мойнон мойнон нодотой тодо
Монсон харахан Гызылгуль,
Зүгөөр, зүгөөр мойнон модон
Эндөө андмэй үгыл,
Улахан мууладтай,
Дулахан уралтай,
Шуудан хлопок мэтэ
Дун сагаан шүдэтэй,

Дүүжэндэмэр хэтэ
Дүрбэн гүрлөө үнэтэй,
Наран сэсэгтэл
Нахилзама матаргай,
Нааршаа хүрэдэгтэл
Наадатай гайшагай
Эдир хүүхэнэй шарай дүрын
Элгэ зүрхэндэм тэнгэшын,
Уян холгор халуун дүрын
Улахадажа абаашы
Шулуун дээрэ ниллээ хаа,
Саархан дээрэ бэшэ хаа,

Харахан мэтэ болонолби,
Элэн гүб, хээрэ
Эсэгд, сүсэд ябатары,
Хэжэнтэгээ зүлгэ дээрэ
Хэбтэнхэй шэнги болонолби,
Ангир шара сүл гүбда
Ангажа, хатажа ябатары,
Уулам Бургаастайн булагхаа
Уһан мэтэ болонолби.

...Гүлмэр залуухан Гызылгуль амин дээрэ хөөрөн
аад, доошоо ороходол гэжэ, хатуухан аад, халуухан хү-
нүүднэн гэнтэ зөөлрөшэ.
Оо! Сэсэгүүдэй дунда хахасахан эдир наһан! Бусаа-
хын аргагүйгөөр юугэсхэб алдажархын, гэжэжнэн
шэнгээр хүүхэн аалхан гэншэб. Арбан жэлдэ нэгэл
набараад, арюун набаана дэлгэдэг агар заандай саб-
шуулан уһанан мэтэ гэмшэл шэнхэндэмни дуулахан шэн-
ги болобо.
— Ундыгш, Галдан, Хайрла,— гэжэ арай шамайхан
Гызылгуль шэншэб.

Дуулин Бурнадаа ханажа,
Дуулан хуунаб уяржа,
Нутагын аргагүй заримдаа—
Нутагай шулуу харахадам,
Элдин Хэжэнтэй дайдаар
Элһэн шэнги болонолби,
Эгэ заахан дүүнээрэ,
Эгэ эсэгэ хоёрор,
Ханл багын нүхэдөө

— Яагаабш, инагин?
— Эндшэ юун бэ?— Минин сэжэ дээгүүр басэган ха-
бардаа.— Үбшэнтэйгөөр даран.
Мэгдшэн би үбсүүгэ баржа үзэбэ.
Бурхан зайлуул! Сэргэй самсмын энгэрэй хармаанда
хэгдэн нутагайн шулуун тобойжо байбал даа. Тэрээ
түргэн абайа, эрэхэн туулмаг сооһо шулуу гаргаба.
— Һэ!— гэжэ Гызылгуль үндэб.— Шулуу хармаан-
галжа ябана гүш? Энэшин юун бэ? Алтан юм гү?
— Үгү. Нутагайн шулуун. Түрэл газараа мартаха-
гүйн тула нутагай шулуу абайа ябадаг ёһо манайда бии.

Алар холын албанда
Абайа ябахан шулуун
Сэжмэнь жэгнээд халуун,
Сэжмэнь жэгнээд халуун,
Түрэл дайдын хэлтэрхэй,
Түрлөө түрлэн намхандаа,
Эрхэн эрхэб этгэнхэй
Эрхэн ябанаб албандаа,
Үгөө, үлэштэ бусажа,
Унөөхл шулуугаа гаргажа,

Дуулин Бурнадаа ханажа,
Дуулан хуунаб уяржа,
Нутагын аргагүй заримдаа—
Нутагай шулуу харахадам,
Элдин Хэжэнтэй дайдаар
Элһэн шэнги болонолби,
Эгэ заахан дүүнээрэ,
Эгэ эсэгэ хоёрор,
Ханл багын нүхэдөө

— Шамане хадамда гарахан гэжэ хэн.
— Хэн?
— Түрэл потчодо худалдэг Зухраа.
— Худал үгэдэ этгэншэ, Ахир.
Поезд хуугайла. Кондукторай эшхэрэн зүрхэ рууни
шаанан шэртэнэ мэтээр ээдлэб. Нүхэднэ нажаяа той-
рошобо.
— Баяртай, Галдан!
Гызылгуль худалдэнгүй зогсоно. Бү дүтэлбэ:
— Гараа угыш, Гызылгуль!
— Үгү, Үгэхгүйбэ, Яба!
Вагоний тамбуур дээрхэб далаанаб. Зүүн хүүхэн дээр
хадагалаатай нутагай шулуугаа, зүрхэб түргээр
халин хөөрөн зүрхэб шамгаар дараад, баруун гараараа
даллааб:
— Баяртай, нүхэднэ, албанайн нүхэднэ!
— Баяртай, Гызылгуль!
— Баяртай, нарата оройной намилзама улахан сэсэг!
...Буряад орон тэлэмни яруулан, поезд түбэрэ. Ню-
таг нутаг тээшэ эжэ хынгүй яраһанан зүрхэнэймни сох-
дол мэтээр булад мөөрүүд түшгэнэлдэнэ.

Сэргэй албанһаа ерэнхэй,
Сэлгэ Хэжэнтэ эрхэжэ,
Буртаг ногоогоо дэлгэнхэй
Бургаастайгаараа гэххэжэ,
Алагхан зүрхэн дээрэ
Абайа ябахан шулуугаа
Хүйнэймни булаатай—тоонтодоо
Хүндэтгөөр бусагаба,
Гүрбэн шэрүүн жэлдэ
Гунгидхэр бараалба,
Халуун тэрэ түбдэ
Харыс хүнэй хараалби,
Үгэтэ юртэмшын худалыс
Үнэн сооһонһо амсаб.

Хуурмаг мэхэ, ябадалы
Хуура татажаб хайсааб,
Бугай хүйтэн сэвгэр
Ухалы шагахы үзөөб,
Дугай зориг тэсэмэй
Нүхэрэй үнэдэ нүзөөб,
Харин хүүхэндэ дурлааш хаа,
Хала-хуы табаш хаа,
Нутаг нугадаа тэгүүдлээш
Нутагай нонин гэзэл,
Ябахан замай гэршэмни
Ян булад хатуу лэ,
Хүйтэн шулуун гүзэмни,
Хүсэ үгэтэ халуун лэ.

Түрлэн нутагайн хүлдэ—
Түгэршгүй улаан шулуун
Түзэн түзэн жэлдэ
Түхэ мэтэ хэбтэнхэй,
Эсэгин хуушгүй ургажа,
Эзэмнэ нэгтэ абайа гү?
Боорхон нутагаа хамгаалжа
Бодохо сэг эрхэ гү?
Холборхой энэ дэлхэйдэ
Ходо этгэнхэй бэрхэтэй,
Нутагай хүн хээздэ
Нутагаа хамгаалжа эргэтэй.

1960—1980 онууд.

Спорт

Спорт

ТОБШОХОНООР...

ХҮНГЭН АТЛЕТИКО
СНГ-ийн Засагтэ Хүснүү-
дай түрүү нуури эзэлхын
түлөө хурисоон эдэ үдэр-
нүүдтэ Ростов-на-Дону хо-
тодо боложо байна. Энэ му-
рысөөндэ Г. Темников, Ю.
Рисков, С. Самарков, А.
Данчинова гэгшэд Буряад
ороной нэрэ хүндыс хамгаал-
на.

туулин хурагша Таяа Лос-
кутикова 1500 болон 3000
метрэй зайнуудта эрхилэ-
бэ. 51-дэхи хурагшын 11-
класс хурагша Сер-
гей Лобов 6,80 метртэ утые,
13,80 метртэ гурбан алха-
саар харайһан байха юм.

Самбо. Залуушуудай
дунда Сибирь болон Алас-
Дуриа дүтэй зонин муры-
сөөн Кызыл хотодо дүүр-
бэ. Эндэ унагай республикын
түлөөлгөшд яһала байн үрэ
дунгуудыс туйлаһан байха
юм. Жэзэнь, багшанарай
институдай студент Сергей
Кравнов, технологическа ин-
ститудай түлөөлгөшд Алек-
сандр Усольцев, Андрей Чер-
ненко, Дмитрий Матвеев гэг-
шэд оюуд өһөдүнгөө шэг-
пүүрнүүдтэ илгэ гараа. С.
Орлов, А. Сидер, Д. Нику-
лин гэгшэд хойрдохи, Б. Са-
ниев гурбадахи шангуудта
хүртэбэ. Тингэжэ тэднэр
эрхэ намар Иваново хо-
тодо үнгэрэгдэхэ Россия му-
рысөөндэ хабаадаха эрхэдэ
хүртөө.

Хурагшадай дунда респуб-
ликийн түрүү нуури эзэл-
хын түлөө хурисоон Буряад
Республикын 25 жэлэй ойн
нэрэмжтэ стадион дээрэ бо-
лобо. 150 хүнгэн атлетүүд
хабааһан байгаа.

Мурысөөнэй дүнгүүдээр
горойд хурагуулинууд соо-
һо 42-дэхи хурагуулин ху-
рагша Наталья Черныкова
дөөгөй районнуудай дундааа
Мурысөөн хурагуулинуудай
«спортсмен хатанай» түлөө-
лгөшд түрүү нуури эзэлбэ.
Хубинн тоосоогоор яһала
үндэр үрэ дунгууд харуула-
даа. 40-дэхи хурагуулин ху-
рагша Наталья Черныкова
100 метртэ зайда урьдаха-
даа, 12,4 секунда саг ха-
руулаа. 6-дэхи интернат ху-
рагшай түлөөлгөшд амжал-

та туйлаа. 41-дэхи хурагуу-
лин хурагшад байнаар му-
рысөөбэ. Эдирхүүдэй дунда
СССР-эй түрүү нуури эзэл-
хын түлөө нөдөндө жэл Ива-
но-Франковск хотодо үнгрэ-
гдэхэн мурысөөндэ бронзо
медальнар шагнаһан Дитри-
й Баринов, Россиян түлө-
руу нуури эзэлхын түлөө
мурысөөндэ хабааһан Сер-
гей Храпов гэгшэд үндэр
үрэ дунгуудыс харуулжа,
мэргэжэлтэдэй сэгнэлтэдэ
хүртэбэ. Тренер Л. Хамуев
тэднине хордог юм.

ФУТБОЛ. Клубай коман-
дануудай дунда футболээр
республикийн түрүү нуури
эзэлхын түлөө 42-дэхи му-
рысөөн үргэлжэлөөр.

Хойрдохи турта «Импульс»
«Забайкалтай» — 1:1.
«Старт» «Шахтертой» — 2:2
тоотойгоор тээсэһэн, Онохойн
«Восход», мяханай комбина-
дай «Ишигиты» — 2:1, «Сте-
колыш» ЗММК-гай фут-
болстнуудыс 3:2 тоотойгоор
шүүһэн байна.

Б.М. ЖИГЖИТОВ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: СНГ-эй
түрүү нуури эзэлхын тү-
лөө мурысөөндэ ошохыгөө
урда тээ Россиян габалата
тренер В. М. Сыдеев ху-
рагша Андрей Матюковто
хамта байна.

В. ПЛУТТЫН ФОТО.

ТЕЛЕРАДИОКОМПАНИИ ШАНГАЙ ТҮЛӨӨ

Столой теннис хадаа Ага
нутагта хуужмэ эхилһэн
спортын наадануудай нэгэн
болоно. Илангала 60 гаран
онугудай үеэр округтой нутаг
бүхэндэ столый теннисээр
секцинууд эмхидхэгдэжэ,
ажалшад, хүшэн, залуугай
эдбхэтгитээр хабаадалсадаг
һэн. Агада столый теннис
дэлгэрүүлжэ, хуужмэ тал-
лаар багша Ю. Ю. Юнду-
новай оруулан хубитан эхэ
юм. Тэрэнэй хурагшад Зу-
гаалайда, Догдой, Уртада
олон байха. Бүри 1960 ондо
«Урожай» бүлгэмэй Түб-
бэй совейд түрүү нуури
эзэлхын түлөө мурысөөнэй
Новосибирск хотодо үнгрэ-
гдэхэдэ, Зугаалайн тен-
нистнууд Дамба Дабеев,
Сэсэг Галданова гэгшэд эр-
хилмэжэ, Ага нутагтаа суур-
хуулаа бэлэй. Улаань До-
гойн эдир теннистнууд
Дамдинжаб Раднаев, Дулма-
жаб Жимбаева гэгшэд Свер-
дловск областин Талина
хотодо хурагшадай дунда
РСФСР-эй түрүү нуури
эзэлхэ мурысөөндэ онсо ила-
гараа һэн. Дулмажабын
илажа, харин Дамдинжабын
хойрдохи нуури эзэлжэ, мүн-
гэн медальдаа хүртэншэ бай-
гаа. Хожомоо Дулмажаб
Жимбаева «Урожай» бүлгэ-
май Түбэй совейд түрүү
нуури эзэлхэ мурысөөндэ
илаа һэн. Мүн энэл шатын
мурысөөндэ Могойтой тохон-
ой мастертэ кандидат Вик-
тор Евстратов иланган юм.
Зугаалай нутагай бэрхэ тен-
нист Дочбин Батоев, Жам-
дэтынхид Жамсаран Жам-
балов, Батасүхэ Балжини-
маев, Дулдаргын Владимир
Гуржолов, эгшэ дүүнэр
Надежда болон Дарима Юн-
дунованууд областин, зо-
нын түрүү нуури эзэлхын
түлөө мурысөөнүүдтэ эрхи-
лэн габалатай.

Зүгөөр 70-аад, 80-аад
онугудай үеэр Ага нутагта
теннисэй нааданда анхарал
хандуулагдахаа болино,
спортын энэ зүйл хойшоо га-
раһан байгаа. Илангалаа хүн-
бүүд энэ гоё нааданда но-
жоргүйгөөр хүмүүжэ. Энэ
дугагдал харада абайа, бү-
ри 5 жэлэй урда тээ Агын
радио-дамжуулын редакци
өһөдүнгөө тухайлшан тог-
тоожо, столый теннисээр он-
ругтой түрүү нуури эзэлхын
түлөө мурысөөн үнгрэгдэг
болонон юм. Радиотехникой
үүсхэл спортсменүүдэй зүг-
һөө дэмжигдэжэ, мурысөөн
заншалта болоһон гэжэб. Энэ
мурысөөнэй нүдөөн доро
эдир теннистнууд яһала
олон ургаа. Илангалаа хүн-
лэй урда Могойтын райондо
теннисэй наадан аһалаа хүн-
жөөгдэб.

Столой теннисээр Агын
Буряадай Түрэнэй телерадио-
компанийн шанда хүртэхын
түлөө заншалта мурысөөн
наһан округтой түбэ үнгрэ-
гдэжэ, Агын, Дулдаргын,
Могойтын районнуудай тү-
лөөлгөшдөө гадна, мүн
Улаан-Үдэ хотын теннист-
нууд хабаадалсаһан байна.
Мурысөөн наһанай 5 бүлгэ-
тэ үнгрэгдэб. 20 хүртээр
наһатайшуул дундааа Мо-
гойтын районине түлөөлгөн
Юрий Горелов эрхилмэб. Тээ
түгэхэлэй уулаалада
Догдой дунда хурагуулин
хурагша Тагараб Дабеевыс
шүүгэб.

Энэл наһанай эхэнэрүүд
сооһо Булалан нутагай Ба-
ярма Цырендайнава эрхи-
лмэб. Харин 30 хүртээр на-
һатайшуул сооһо Могойтын
районной нэгдэхэ командын
түлөөлгөн Вячеслав Самбу-
ев, Александр Дабеева гэг-
шэд хүрэнэ наадаха хүн
олдобогүй.

40 хүртээр наһанай тенни-
стнуудай хоорондо байл
воинхолой тэмсэл болобо.
Могойтой тохонхой пионер-
нуудай байһангай тренер
Далай Юндунов командын
гаа түлөөлгөншэ Цэжаб Цы-
деневыс шүүжэ, Агын Бу-
рададай телерадиокомпанийн
шанда хүртөө. Эхэнэрүүдэй
дундааа Сагаан-Шулуутай но-
тагай тренер Дарима Кун-
шинова эрхилмэб.

50 хүртээр наһанай бүхэ-
тай теннистнуудай дунда
илангала Воинхолой, урда
шанта тэмсэл болобо. Спор-
тын мастертэ 3 кандидат ха-
баадалсаа билүү. Эсэстэн
Улаан-Үдэ хотонхой эрхэнэй
мастертэ кандидатуд Доч-
бин Батоев, Түмэн Цыренов
гэгшэд түгэхэлэй уулаалада
гараба. Эндэ Дочбин Ба-
тоевын нүгэдээш шүүжэ,
телерадиокомпанийн шанда
түрүүшмийнхэ хүртэбэ. Спор-
тын мастертэ кандидат Ба-
тасүхэ Балжинимаев гурба-
дахи нуури эзэлэб.

Энэ наһанай эхэнэрүүдэй
дундааа Дулдаргын райо-
нине түлөөлгөн Цыгма
Цыбикова эрхилмэб. 50-аад
дээшэ наһатайшуул сооһо
Догдой Д. Дабеев, Дулдар-
гын Л. Мингидоржиев гэг-
шэд түгэхэлэй мурысөөндэ
уулааа. Эндэ Л. Мингидор-
жиевын шүүжэ, округтой
чемпионой нэрэ зэргэдэ хүр-
тэ. Эхэнэрүүдэй — Догдой
Тамара Батоева Агын райо-
нине түлөөлгөн Ц. Жамба-
лова хоёр түрүүлжэ гараба.

Нааданай эсэстэ коман-
дууд хоорондын дүн гарга-
жада, догдойн эрхилмэб, Агын
Буряадай телерадио-
компанийн дамжуулын кубо-
гаар, дипломоор, 500 тү-
хэриг мүнөөр шагнагдаба.
Могойтын районной нэгдэхэ
команда хойрдохи, Агын рай-
онной команда гурбадахи нуу-
рида гүгэс, тухайлшан дипло-
муудаар, мүнөөр шагна-
даа. Эсэстэн мурысөөнэй
абсолютн чемпионүүдэйс
элиүүлжэ тулалдаан үнгрэ-
гдэжэ, олоной Воинхоло
татаа. Эндэ Түмэн Цыренов
Дочбин Батоевыс 2:1 гэгэн
тоотойгоор шүүжэ, Агын Бу-
рададай автономной округтой
бүрида гүгэс чемпионной нэрэ
зэргэдэ хүртэбэ. Тингэжэ,
чемпионной улаан торгон лэн-
тэр, 1000 түхэриг мүнөөр
шагнагдаба.

Эхэнэрүүдэй дундааа
Могойтын районине түлөөл-
гөн Сагаан-Шулуутай но-
тагай Дарима Куншинова шал-
гараа.

Б. ГАРМАЖАПОВ.

МАНЕКЕНИН...

Никарагуагай Ман-
хотын дон Луис Сали-
наандаа «айхтар»
эхэнэрэй олоһон ха-
тоолоно Тэрэн охор-
сэмсэгэр бөөгэй, та-
хатай, хүнэй үгөөр
үгэ дутууг, ходоо,
лөөгүүрине нүхэднэ
хайхан эвэлхэнэлаа
ла байха. Дон Луис
эхэ дуратай хадаа он-
хонин харахалдаа
хэнэ зободог юм. Энэ
рыс хамган болгон
шиндхэбэри тухайн
гай «Нүзөө диари»
дэ бэшэнэ байна. О-
наһа хүрэнхэй ху-
нэн эхэнэрэнь —
Тингэжэ яагаа юм!
Луис Салина юм!
гэжэ нэгэ магайн
хэнэйшэб гэжэн ху-
хыс мэдэрээд, газар
рамсаараа, дурлаа
«Юрын» хамтадаа
дэ орходоо хурагуй-
галтай хүн гэжэб
тэ тоолоно. Юуб та-
рэнэй хамгай хэзээ
цэцхлэхүй, жүтөө
бусад эршүүдтэй ту-
гдадаа ходоодо залуу
бэр хайхан занда
бичуу.

Дон Луис тураа
гануудыс бэлдэнэ
болзор тухайн
дээсэхэ юм. Одо
тэрэндэ таармаг
заажэ үгэхэ байха
дана.

ДАНШЕ ОЛ...

Иаднин хүн зоо-
нэйхидлэ адлар
байгаа наа, оройной
цаалына болон жу-
ка программанууд
гэхын аргагүй
Иаднин элүүр энгэ-
ха ба бүр гэдэ
министрестын ми-
нмэ тоболож ми-
он хүртээр Иадни-
ной той 1 милли-
онд, 2004 ондо 1
700 миллион хүн
байха гэжэ тодотх
ШУБГУУДЫС ХАМ-
* Унаһан шүүбү-
гаалха ЮАР-эй
шэ наа ливинг да-
хынь нутагай хүн
уулаһаа. Тингэжэ
Калска хахад эр-
дээр амидарга
абайа хүн
бичуу. Амаржаа ху-
лон компануу-
нине дааха юм, али
1000 ранд (США
гаран доллар) түр
Харин хуугдэ түр-
даар үгэхэ юм.
ДУРБЭТЭЙ ЗЭН
Дурбэтэйхэн Мун-
ни Гингидэй эгшэ
мэтин болон эд-
мэтин сентинион 27
той яохандаа. Мун-
ни ахыһуудай гэг-
тагатаа үгэсэ
адаад, тэрэнине
ноһон юм. Басаганай
сүүдтэ гомдол бар-
сүүдэй албадан
наһынине тодор-